

PROBLEMS OF NATIONAL PUBLIC AND PRIVATE LAW

Віра Чубенко

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

НАДАННЯ ПОДАТКОВИХ ПІЛЬГ ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПОСТАЧАВАННЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Vira Chubenko

National Academy of Law Sciences of Ukraine, Ukraine

TAX EXEMPTIONS AS A MEANS OF STATE REGULATION OF MANUFACTURING AND SUPPLY OF HIGH-TECH PRODUCTS

The article analyzes the main problems of state regulation of manufacturing and supply of high-tech products. The defining aspects of taxation of high-tech industries in Ukraine are investigated. At the same time, the importance of state support for stimulating the manufacturing and supply of science-intensive products as a defining criterion of country's competitiveness was emphasized. The issue of granting tax exemptions as a means of state regulation of these relations in Ukraine is considered. A study of the use of this means of state regulation in other countries compared to Ukraine was made. The attention is focused on the need to improve the legislation in the sphere of state regulation of production and supply of high-tech products and the relevant proposals are given.

Keywords: high-tech products, tax exemptions, taxation, a means of state regulation, research and development work.

Досвід сучасних розвинутих країн світу доводить, що без активної регуляторної ролі держави не може бути ефективною, соціально орієнтованою економікою. Зважаючи на те, що виробництво та постачання високотехнологічних товарів стає визначальним для інтенсивного типу економічного відтворення, державне регулювання у вказаній сфері набуває особливо важливого значення. Разом з тим, проведений аналіз доводить явний дисонанс між задекларованими цілями розвитку виробництва та постачання високотехнологічної продукції та створенням державою необхідних інструментів для реалізації поставлених завдань. З метою досягнення вказаної мети, необхідно, створити основу для розвитку високотехнологічного експорту через застосування широкого спектру стимулів, в тому числі фінансових, що відкриє широкі можливості для створення конкурентоспроможної продукції у пріоритетних для України високотехнологічних секторах.

В сучасних умовах, недостатньо дослідженим залишається сегмент ринку, пов'язаний з державним регулюванням виробництва та постачання високотехнологічної продукції в нашій країні, в тому числі і за допомогою застосування податкових пільг.

Більшість українських суб'єктів господарювання може розраховувати на єдине джерело забезпечення господарської діяльності – власні кошти та майно. Враховуючи це, порядок оподаткування, в тому числі, як засіб державного регулювання господарської діяльності з виробництва та постачання високотехнологічної продукції, заслуговує особливої уваги. Визначення сум податків, які підлягають сплаті, безпосередньо впливає на об'єм оборотних коштів, котрі залишаються у розпорядженні підприємства і використовуються для інвестиційної діяльності. При цьому, потрібно звернути увагу, що галузі, які створюють високотехнологічну продукцію,

несуть відносно більше податкове навантаження, ніж інші сектори економіки. Це пояснюється тим, що вони створюють інтелектуально цінний продукт і частка доданої вартості в ньому значно вища, ніж за звичайних умов виробництва.

Відповідно до статті 12 Господарського кодексу України держава для реалізації економічної політики, виконання цільових економічних та інших програм і програм економічного і соціального розвитку застосовує різноманітні засоби і механізми регулювання господарської діяльності. Одним із основних засобів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання є надання інвестиційних, податкових та інших пільг¹.

Разом з тим, згідно інформації суб'єктів господарювання, які випускають високотехнологічну продукцію, найбільш результативними та очікуваними заходами держави в частині підтримки вказаної діяльності є пільги в оподаткуванні та державне замовлення (близько 19% респондентів)².

Важливість надання пільг саме з метою стимулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції презюмується проектом розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року», розробленим Міністерством економічного розвитку і торгівлі України ще в 2016 році. Так, згідно вказаного проекту для забезпечення ефективного фінансування ННДКР необхідно використовувати комплекс різноманітних інструментів прямого та непрямого фінансування, що включатиме в себе, зокрема, застосування пільг (у тому числі податкових)³.

Слід зазначити, що Господарським кодексом України лише проголошується можливість застосування пільгового оподаткування як засобу регулювання державою діяльності суб'єктів господарювання. Проте, конкретні механізми, підстави, способи, система тощо такого регулювання встановлюються окремими законами, що впливає, зокрема, і зі статті 17 Господарського кодексу України.

Таким чином, визначення податкової пільги надано в Податковому кодексі України, згідно якого, це передбачене податковим і митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених вказаним Кодексом. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат⁴.

Потрібно відзначити, що з прийняттям Податкового кодексу в Україні було передбачено такі шляхи надання податкових пільг:

- податкова знижка/вирахування, що зменшує базу оподаткування до нарахування податку;
- зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку чи збору;
- встановлення зниженої ставки податку чи збору;
- звільнення від сплати податку чи збору⁵.

Крім цього, чинним законодавством передбачається також розстрочення сплати певних податків.

Перш за все, варто зауважити, про відсутність в законодавстві України виокремлення спеціальної категорії пільгового оподаткування операцій щодо виробництва та постачання високотехнологічної, наукоємної продукції. Так, про наявність певних податкових пільг у високотехнологічній сфері можна говорити лише на підставі загального аналізу усього масиву податкових пільг та можливості їх застосування у кожному конкретному випадку суб'єктами

¹ *Господарський кодекс, ст. 12, гл. 1, 2003* (Верховна Рада України). *Офіційний сайт Верховної Ради України*. <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>> (2019, березень, 28).

² Саліхова, О.Б. (2011). Адресна державна підтримка як чинник стимулювання розвитку високотехнологічних виробництв в Україні. *Економіка і прогнозування*, 2, 9-23.

³ *Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації»* (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України). *Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України*. <<http://www.me.gov.ua>> (2019, березень, 28).

⁴ *Податковий кодекс, ст. 30, розд. 1, 2010* (Верховна Рада України). *Офіційний сайт Верховної Ради України*. <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>>. (2019, березень, 28).

⁵ Демчишак, Н.Б. (2014). Роль податкових інструментів у інвестиційно-інноваційній стратегії розвитку України. *Бізнесінформ*, 2, 40-44.

господарювання, які здійснюють виробництво та/або постачання високотехнологічної продукції. Це пояснюється, насамперед, відсутністю дієвої комплексної загальнодержавної програми у вказаному напрямку, де закріплено мету стимулювання розвитку високотехнологічних галузей економіки, в тому числі, шляхом застосування пільгового оподаткування. По-друге, на законодавчому рівні конкретно та безумовно не визначено самого поняття високотехнологічної продукції. А відтак, за відсутності розуміння предмету регулюючого впливу держави – неможливо належним чином упорядкувати зазначені відносини. По-третє, поняття високотехнологічної продукції є досить багатоаспектним, різноплановим та характеризується різноманітністю процесів, а також видів господарської діяльності. Таким чином, запровадження однакових засобів державного регулювання діяльності з виробництва та постачання різної високотехнологічної продукції є сумнівним з точки зору ефективності. По-четверте, швидкий цикл розвитку високотехнологічної продукції зумовлює необхідність оперативного пристосування держави та застосування відповідного засобу регулювання.

На сьогодні, згідно чинного законодавства, в Україні діє близько 180 податкових пільг. Зокрема, Податковим кодексом України, для суб'єктів господарювання передбачені пільги з податку на прибуток підприємств, по платі за землю, по податку на додану вартість, по акцизному податку. Водночас, деякі високотехнологічні підприємства мають змогу отримувати лише невеликий відсоток від загального обсягу наданих пільг. Зокрема, суб'єкти космічної діяльності, на яких поширюється дія Закону України "Про космічну діяльність", звільняються від сплати податку на додану вартість за операціями з постачання на митній території України результатів науково-дослідних і дослідницько-конструкторських робіт, які виконуються для потреб космічної діяльності. Крім того, в деяких випадках звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання (передачі) лікарських засобів та медичних виробів. Як приклад, можна зазначити, що звільняються від оподаткування також операції оплати вартості фундаментальних досліджень, науково-дослідних і дослідницько-конструкторських робіт особою, яка безпосередньо отримує такі кошти з рахунка органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

В інших високотехнологічних галузях податкові пільги можуть надаватись не в зв'язку з виробництвом або постачанням саме високотехнологічних товарів, а на інших підставах, не пов'язаних з наукоємністю продукції. Наприклад, звільняються від оподаткування обладнання, матеріали та послуги, які ввезені для потреб реалізації проектів, що передбачені деякими угодами між урядами України та іноземних держав або міжнародними організаціями. Такі податкові пільги передбачені Угодою між Урядом України і Урядом Швейцарської Конфедерації про технічне та фінансове співробітництво¹, Угодою між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво², Угодою між Кабінетом Міністрів України і Урядом Турецької Республіки про технічне і фінансове співробітництво³ тощо та імplementовані в Податковий кодекс України.

Водночас, за деякими джерелами, високотехнологічні та середньо високотехнологічні підприємства протягом останніх років отримували менше третини від загального обсягу наданих пільг. До них належать підприємства з виробництва основних фармацевтичних препаратів (40% від кількості підприємств у галузі), медичних і стоматологічних інструментів та препаратів (39%), літальних та космічних апаратів (28%), виробництва зброї та боєприпасів (23%). Інші підприємства високотехнологічних галузей майже не отримували податкові пільги. Таким чином, більшість підприємств сектора практично виключені із системи державної підтримки, хоча окрім суто фінансової складової, факт отримання податкових пільг слугує індикатором довіри держави до них та стимулює поживлення бізнес-активності⁴.

¹ Угода між Урядом України і Урядом Швейцарської Конфедерації про технічне та фінансове співробітництво 2006 (Кабінет Міністрів України та Уряд Швейцарської Конфедерації). *Офіційний Вісник України*, 21, 168.

² Угода між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво 2004 (Верховна Рада України та Європейське Співтовариство). *Офіційний Вісник України*, 4, 672.

³ Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Турецької Республіки про технічне і фінансове співробітництво 2004 (Кабінет Міністрів України та Уряд Турецької Республіки). *Офіційний Вісник України*, 2, 743.

⁴ Грига, В., Крижанівська, О. Високі технології в умовах євроінтеграції: обмеження чи можливості. *Європейська правда*. <<http://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/11/5/7040254>> (2019, березень, 28).

Що стосується розстрочення сплати податків для підприємств високотехнологічних галузей, то Законом України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році” № 2245-VIII запроваджено зміни до Податкового кодексу України, які передбачають можливість надання розстрочення сплати ПДВ на 24 місяці при ввезенні обладнання для виробництва, в тому числі, кінцевого високотехнологічного продукту в Україні. Зокрема, до такого обладнання належать: електричні машини, обладнання та їх частини (вітроенергетичні електрогенератори, зварювальні електронні машини та промислове або лабораторне обладнання для термічної обробки); прилади та апарати оптичні, контрольні, вимірювальні, медичні; їх частини; реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини, у тому числі, обладнання для виробництва біопалива.

Отже, можна констатувати, що незважаючи на значний обсяг нормативно-правової бази, розробленої з метою проголошення в Україні підтримання та розвитку високотехнологічного виробництва, заходи податкового стимулювання виробництва та постачання високотехнологічної, наукоємної продукції не носять системного характеру і не можуть вирішити багатьох проблем їх оподатковування.

Досвід іноземних країн засвідчує важливість, складність і суперечливість використання податкових важелів для активізації процесів розвитку високотехнологічних галузей. Найбільш розвинутими податкові механізми стимулювання високотехнологічного розвитку є в США та Великобританії.

Так, в Податковому кодексі США ще в 1954 році запроваджено податкову пільгу щодо витрат на корпоративну науково-дослідну діяльність. На сьогодні там діє змішана система, що дає змогу реципієнтам обирати між дослідницьким податковим кредитом (розраховується за прирістним методом, становить 20 % приросту кваліфікованих витрат на проведення НДДКР порівняно із середніми витратами за попередніх чотири роки) і так званім альтернативним зростаючим кредитом із диференційованою ставкою, що забезпечує значніші вигоди від більших сум витрат на НДДКР¹.

Ключовим механізмом держаної підтримки розвитку науки та високих технологій у Великобританії є застосування податкових пільг у сфері інноваційної діяльності, зокрема: компанії, що займаються НДДКР, звільняються від сплати корпоративного податку на доходи, отримані від такої діяльності, з метою стимулювання приватних інвестицій у цю діяльність; компанії, які щорічно вкладають більше 10 тисяч фунтів стерлінгів у наукову діяльність, мають право на податкові відрахування при підрахунку суми податку на прибуток у розмірі 150 % від витрат, що підпадають під критерії НДДКР, для малих і середніх компаній та 125 % від відповідних витрат для великих компаній; підприємства мають право на податкові пільги у вигляді норм прискореної амортизації для окремих видів основних засобів. Такі податкові механізми, що діють у Великобританії, дозволяють реально знизити витрати компаній на інвестиції у НДДКР та підвищити рівень власних вкладень у цю сферу².

Основним документом, що регулює надання державної допомоги в країнах ЄС є директива Європейської комісії № 651/2014 від 17 червня 2014 року, згідно якої державне фінансування (в тому числі і пільги) являє собою державну допомогу і вимагає повідомлення Комісії. Однак, вказано Директивою визначено види групових виключень, які не потребують повідомлення Комісії, а також встановлено особливості надання допомоги в рамках цих виключень. До таких виключень, зокрема, належить і допомога в підтримці наукових розробок, досліджень та інновацій, що є важливим для розвитку високих та перспективних технологій³.

У Норвегії з 2002 року діє система, яка надає податкові пільги компаніям, що інвестують у дослідження і розробки. На 2007 рік Норвегія була єдиною країною Північної Європи, яка використовувала податкову систему для стимулювання НДДКР. Це класична дослідницька

¹ Точиліна, І.В. (2016). Досвід податкового стимулювання інноваційного розвитку економіки. *Наукові праці НДФІ*, 3 (76), 55-68.

² Чичкало-Кондрацька, І.Б. (2012). Зарубіжний досвід використання фінансових механізмів стимулювання інноваційного розвитку. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*, 1, 420-432.

³ Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty Text with EEA relevance. *OJ L 187*, 26.6.2014, 1-7.

податкова знижка, котра надається за об'ємним принципом, тобто її сума безпосередньо залежить від суми "кваліфікованих витрат" на НДДКР, здійснених у попередньому періоді¹.

Головним принципом високотехнологічної системи Італії є те, що податкові пільги надаються не науковим установам, а підприємствам та інвесторам, що забезпечують попит на дослідження та інновації, причому за реальні інноваційні розробки (через виключення витрат на інновацію з оподатковуваного доходу)².

Особливої уваги заслуговує досвід Республіки Білорусь, єдиної з колишніх союзних республік, якій вдалося більш ніж в два рази збільшити обсяги доданої вартості в промисловості в порівнянні з радянським періодом. Національною стратегією стійкого соціально-економічного розвитку республіки на період до 2020 року передбачено економічне стимулювання НДДКР і інновацій за допомогою зниження податкового навантаження на інноваційні активні підприємства, виключення оподаткування позабюджетних джерел фінансування НДДКР. Також з метою активізації інноваційної діяльності, стимулювання виробництва високотехнологічної продукції в останні роки прийнято низку законодавчих актів, які включають і положення щодо пільгового оподаткування. Зокрема, розроблено і затверджено реєстр високотехнологічних виробництв і підприємств, прибуток яких, отриманий від реалізації продукції власного виробництва, оподатковується за ставкою, зменшеною вдвічі. Кошти, що вивільняються в результаті надання пільги, спрямовуються на фінансування технічного переоснащення підприємства. Згідно з іншим нормативним актом, організації, що виробляють лазерно-оптичну техніку (за умови, що частка цієї техніки у вартісному вираженні в загальному обсязі їх виробництва становить не менше 50%), сплачують податок на прибуток за ставкою 10%, що є значно нижчою загальною ставкою³.

Слід зазначити, що застосування в Україні досвіду економічно розвинутих країн не допускає простого його перенесення, воно має враховувати специфіку та реалії нашої держави та бути адекватним наявному стану економіки.

Як вбачається з викладеного, в Україні надання податкових пільг можливо перетворити в потужний засіб державного стимулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції. Найважливішим у вказаному є установлення державою пріоритетних цілей державного регулювання, результатом якого буде створення високотехнологічної продукції, та постачання власне такої продукції.

Другим кроком є удосконалення податкового законодавства в частині систематизації існуючих та запровадження нових податкових пільг саме щодо наукоємної, високотехнологічної продукції. Вважаємо за потрібне розширити в Україні систему фінансових інструментів, важелів та стимулів упровадження вітчизняних розробок у виробництво, активізації високотехнологічного розвитку за рахунок надання спеціальних податкових кредитів та пільг підприємствам і установам різних форм власності, які інвестують власні кошти у наукові дослідження, а також виробництво власне високотехнологічної продукції.

References:

1. *Hospodarskyi kodeks 2003* [Commercial Code 2003] (Verkhovna Rada Ukrainy) [Verkhovna Rada of Ukraine] *Ofitsiyni sait Verkhovnoi Rady Ukrainy* [The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine] <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>> (2019, march, 28). [in Ukrainian].
2. Salikhova, O.B. (2011). Adresna derzhavna pidtrymka yak chynnyk stymuliuvannia rozvytku vysokotekhnolohichnykh vyrobnytstv v Ukraini [Addressing government support as a factor in stimulating the development of high-tech industries in Ukraine]. *Ekonomika i prohnozuvannia* [Economics and Forecasting], no. 2, 9-23. [in Ukrainian].
3. *Proekt rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Stratehii rozvytku vysokotekhnolohichnykh haluzei do 2025 roku ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii»* [On Approval of the Strategy for the Development of High-Tech Industries by 2025 and the Approval of the Action Plan for Implementation] (Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy) [Ministry of Economic Development and Trade]

¹ Точиліна, І.В. (2016). Досвід податкового стимулювання інноваційного розвитку економіки. *Наукові праці НДФІ*, 3 (76), 55-68.

² Михайлишин, Л.І. (2016). Зарубіжний досвід активізації інноваційної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 6, 2, 9-104.

³ Вишневецький, В.П. (ред.) (2016). *Національна модель неоіндустріального розвитку України*: монографія. Київ, 384-385.

- of Ukraine]. *Ofitsiyni sait Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy* [The official website of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine]. <<http://www.me.gov.ua>> (2019, march, 28). [in Ukrainian].
4. *Podatkovy kodeks 2010* [Tax Code] (Verkhovna Rada of Ukraine). *Ofitsiyni sait Verkhovnoi Rady Ukrainy* [The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>> (2019, march, 28). [in Ukrainian].
 5. Demchyshak, N.B. (2014). Rol podatkovykh instrumentiv u investytsiino-innovatsiinii stratehii rozvytku Ukrainy [The role of tax instruments in the investment and innovation strategy of Ukraine's development]. *Biznesinform*, no. 2, 40-44. [in Ukrainian].
 6. *Uhoda mizh Uriadom Ukrainy i Uriadom Shveitsarskoi Konfederatsii pro tekhnichne ta finansove spivrobotnytstvo 2006* [Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Swiss Confederation on technical and financial cooperation 2006] (Kabinet Ministriv Ukrainy ta Uriad Shveitsarskoi Konfederatsii). *Ofitsiyni Visnyk Ukrainy* [Official Bulletin of Ukraine], 21, 168 [in Ukrainian].
 7. *Uhoda mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Spivtovarystvom pro naukove i tekhnolohichne spivrobotnytstvo 2004* (Verkhovna Rada Ukrainy ta Yevropeiske Spivtovarystvo) [Agreement between Ukraine and the EU on scientific and technological cooperation 2004 (Verkhovna Rada of Ukraine and the EU)] *Ofitsiyni Visnyk Ukrainy* [Official Bulletin of Ukraine], 4, 672 [in Ukrainian].
 8. *Uhoda mizh Kabinetom Ministriv Ukrainy i Uriadom Turetskoi Respubliky pro tekhnichne i finansove spivrobotnytstvo 2004* [Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Turkey on technical and financial cooperation 2004] (Kabinet Ministriv Ukrainy ta Uriad Turetskoi Respubliky) [Cabinet of Ministers of Ukraine and Government of the Republic of Turkey]. *Ofitsiyni Visnyk Ukrainy* [Official Bulletin of Ukraine], 2, 743 [in Ukrainian].
 9. Hryha, V., Kryzhanivska, O. Vysoki tekhnolohii v umovakh yevrointegratsii: obmezhenia chy mozhlyvosti. *Yevropeiska pravda*. <<http://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/11/5/7040254>> (2019, march, 28). [in Ukrainian].
 10. Tochylyna, I.V. (2016). Dosvid podatkovoho stymuliuvannia innovatsiinoho rozvytku ekonomiky [The experience of tax incentives for the non-economic development of the economy]. *Naukovi pratsi NDFI* [Scientific works of NDFI], no. 3 (76), 55-68 [in Ukrainian].
 11. Chychkalo-Kondratska, I.B. (2012). Zarubizhnyi dosvid vykorystannia finansovykh mekhanizmv stymuliuvannia innovatsiinoho rozvytku [Foreign experience in using financial mechanisms to stimulate innovation development]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoï sluzhby Ukrainy* [Collection of scientific works of the National University of State Tax Service of Ukraine], no. 1, 420-432 [in Ukrainian].
 12. Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty Text with EEA relevance. *OJ L 187*, 26.6.2014, 1–7 [in English].
 13. Mykhailiushyn, L.I. (2016). Zarubizhnyi dosvid aktyvizatsii innovatsiinoi diialnosti [Foreign experience of activating innovation activity]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu* [Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University], issue 6, part 2, 9-104 [in Ukrainian].
 14. Vyshnevskiy, V.P. (red.) (2016). *Natsionalna model neoindustrialnoho rozvytku Ukrainy: monohrafiya* [National model of neoindustrial development of Ukraine: monograph]. Kyiv. [in Ukrainian].